

WYROK CZĘŚCIOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2021 r.

Sąd Rejonowy w Wągrowcu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich w składzie:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Szymczewska

Protokolant: sekr. sąd. Włodzimierz Żmuda

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2021 r. w Wągrowcu

na rozprawie

sprawy z powództwa D. W.

przeciwko A. W. (1)

o zaspokojenie roszczeń rodziny

1. **Zasądza od pozwanego A. W. (1)** na rzecz D. W. tytułem zaspokojenia potrzeb rodziny za okres od dnia 27 maja 2020 r. do dnia 23 sierpnia 2020 r. **świadczenie w kwocie 250 zł** (dwieście pięćdziesiąt złotych) miesięcznie, płatne z góry do 10-tego dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat,
2. Oddała w pozostałym zakresie powództwo o zaspokojenie potrzeb rodziny za okres od dnia 27 maja 2020 r. do dnia 23 sierpnia 2020 r.;
3. Oddała w całości powództwo oparte na roszczeniu regresowym zgłoszone w pkt 2 pozwu;
4. Wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Katarzyna Szymczewska

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 27.05.2020 r. (data stempla pocztowego) D. W. (1), reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu, ustanowionego postanowieniem Sądu Rejonowego w Wągrowcu z dnia 09.12.2019 r. w sprawie sygn. akt III RCo 19/19, wniosła o zasądzenie od pozwanego A. W. (1) na swoją rzecz kwoty po 1.000 zł miesięcznie tytułem przyczynienia się do zaspokojenia potrzeb rodziny oraz kwoty 36.000 zł tytułem roszczenia regresowego za okres trzech lat sprzed daty złożenia pozwu. Jednocześnie w pozwie wniesiono o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zobowiązanie pozwanego do uiszczania na rzecz powódki renty alimentacyjnej po 800 zł miesięcznie na czas trwania postępowania.

W uzasadnieniu wskazano, że strony postępowania pozostają w związku małżeńskim, zawartym dnia 23.04.1988 r. Ze związku tego pochodzi 4 dorosłych dzieci, z których dwójka wyprowadziła się z rodzinnego domu i usamodzielniała się, natomiast pozostała dwójka – bliźnięta R. i M., nadal zamieszkują wspólnie z matką. Córka stron pracuje zarobkowo i osiąga wynagrodzenie w wysokości około 2.400 zł miesięcznie, natomiast syn R. choruje na epilepsję, posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności i pobiera świadczenie rentowe w wysokości 940 zł miesięcznie. Co prawda w okresie od 19.05.2014 r. do 18.05.2015 r. R. W. (1) zatrudniony był w Zakładzie (...), jednak początkowo odbywał tam staż, a później zatrudniony był jako pomocnik magazyniera, zaś wymiar czasu jego pracy wynosił 35 godzin tygodniowo. Niestety ze względu na często występujące ataki epilepsji musiał zrezygnować z zatrudnienia. Powódka, która z zawodu jest krawcową, nie pracuje, gdyż cały czas poświęca opiece nad chorym

synem, u którego średnio co 1-2 tygodnie występują napady padaczkowe, przy czym ataki te często są podwójne, nadto syn często miewa silne bóle głowy oraz aurę, utrudniającą mu funkcjonowanie, zaś symptomy te utrzymują się do dwóch dni po ataku. Miesięczne koszty utrzymania całej 3-osobowej rodziny wynoszą 3.758,32 zł, przy czym z posiadanych środków powódka i dzieci stopniu nie są w stanie zaspokoić ich w pełni. Nadto strona powodowa podniosła, że pozwany od wielu lat nie zamieszkuje ze swoją rodziną, nie utrzymuje z nimi kontaktu i nie interesuje się ich losem, w tym stanem zdrowia swojego syna, obecnie zamieszkuje zaś ze swoją konkubiną i jej rodzicami. A. W. (1) z zawodu jest spawaczem i w tym charakterze pracuje w firmie (...), a jego wynagrodzenie z pewnością wynosi powyżej 3.000 zł miesięcznie. Nadto posiada on dom, samochód oraz jest współwłaścicielem mieszkania w bloku przy ul. (...) w W.. Kilka lat temu otrzymał także spadek po bracie i jego matce. A. W. (1) posiada więc – zdaniem powódki - środki na wywiązanie się z obowiązku obciążającego go na mocy art. 27 krio.

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości wskazując, że jest ono pozbawione podstaw faktycznych i prawnych gdyż od 2013 r. małżeństwo stron jest faktycznie fikcją, nie istnieje między nimi jakakolwiek wspólnota gospodarcza, dzieci pochodzące z ich małżeństwa są dorosłe i samodzielne, posiadają wykształcenie i zawodowe pozwalające im na utrzymanie się, zaś powódka nie wykorzystuje posiadanych możliwości zarobkowych. W szczególności pozwany argumentował, że choć syn R. faktycznie choruje na epilepsję, a ataki padaczki występują u niego średnio 2 razy w miesiącu, to jednak od 2009 r. z przerwami, wykonuje on pracę zarobkową w Zakładzie (...), gdzie zatrudniony był najpierw jako pomocnik magazyniera, a obecnie jako ślusarz. Z wiedzy pozwanego wynika, że syn stron pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem nieprawdą jest, że powódka musi poświęcać cały dzień na opiekę nad nim. W okresie gdy R. W. (1) jest w pracy, również D. W. (1) mogłaby wykonywać pracę zarobkową, tym bardziej że posiada wyuczony zawód. Pozwany zaprzeczył także jakoby nie interesował się rodziną po wyprowadzce z domu oraz, że nie tylko utrzymywał kontaktów z dziećmi, ale teżłożył na ich utrzymanie do czasu ich usamodzielnienia, zakończenia nauki i zdobycia zawodu. Co do swojej sytuacji majątkowej A. W. (1) wskazał, że faktycznie zatrudniony jest w firmie (...) za wynagrodzeniem w kwocie około 3.600 zł netto miesięcznie, a nadto, że zamieszkuje wspólnie z trzema innymi osobami, zaś jego miesięczne koszty utrzymania wynoszą około 2.000 zł.

Postanowieniem z dnia 18.08.2020 r. tut. Sąd udzielił zabezpieczenia roszczenia na czas trwania procesu poprzez zobowiązanie pozwanego A. W. (2) do uiszczania na rzecz powódki D. W. (2) tytułem tymczasowego przyczyniania się do zaspokojenia potrzeb rodziny kwoty 400 zł miesięcznie, począwszy od dnia 29.05.2020 r., płatnej z góry do 10-tego dnia każdego kolejnego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku opóźnienia w zapłacie którejkolwiek z rat, w pozostałym zakresie wniosek o udzielenie zabezpieczenia oddalając.

Następnie postanowieniem z dnia 16.09.2020 r. na podstawie art. 445 § 2 kpc Sąd zawiesił postępowanie w sprawie co do świadczeń za okres od dnia 24.08.2020 r. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie z powództwa A. W. (1) przeciwko D. W. (1) o rozwód toczącego się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu Wydział XIV Cywilny z siedzibą w P. sygn. akt. XIV C 770/20.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. W. (1) i A. W. (1) zawarli związek małżeński dnia 23.04.1988 r. przed kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w W.. Ze związku tego pochodzi czworo pełnoletnich dzieci: R., M., S. i D.. Poza R. W. (1) pozostałe dzieci stron usamodzielniały się i mieszkają osobno, przy czym syn D. wyprowadził się z domu rodzinnego we wrześniu 2018r, zaś córka M. w kwietniu 2021 r.

okoliczności bezsporne, nadto dowód: odpis aktu małżeństwa /k. 5/, odpis aktu urodzenia /k 6 /, zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta/

Powódka wraz z synem R. zamieszkuje w domu stanowiącym jej własność, na utrzymanie którego niezbędna jest kwota około 500 zł miesięcznie w tym: podatek od nieruchomości – 32 zł, woda – 135 zł, prąd – 140 zł, śmieci – 60 zł, gaz – 54 zł, opał – 80 zł. Do kwietnia 2021 r. w domu tym zamieszkiwała także M. W..

dowód: rachunki, paragony, faktury /k. 19-22, 117, 120-12/, zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta /, zeznania M. W. /k. 217-219, 224-płyta CD /

D. W. (1) nie posiada żadnych własnych dochodów, jest natomiast współwłaścicielką nieruchomości położonej w R., której sytuacja prawna jest nieuregulowana, a która nie nadaje się do zamieszkania. Powódka z zawodu jest krawcową, jednak nie pracuje i nie jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna. W okresie od maja 2017 r. do sierpnia 2020 r. powódka nie uzyskiwała żadnych dochodów, czy to z tytułu pracy czy też z tytułu świadczeń społecznych lub socjalnych. Powódka choruje na nadciśnienie tętnicze i arytmie i w związku z tym przyjmuje na stałe leki, nie posiada jednak orzeczenia o niepełnosprawności, ani o niezdolności do pracy ze względów zdrowotnych. Na swoje utrzymanie potrzebuje ona każdego miesiąca około 1.000, w tym: wyżywienie – 550 zł, zakup odzieży i obuwia – 100 zł, zakup środków higieny i czystości – 100 zł oraz zakup leków, opłacenie wizyt lekarskich i dojazdu – 250 zł.

dowód: dokumentacja medyczna /k. 116/, zdjęcia /k.196-203, 211/, zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta /, zeznania R. W. (1) /k. 215-217, 224-płyta CD /, zeznania M. W. /k. 217-219, 224-płyta CD /, zeznania D. W. (3) /k. 219-221, 224-płyta CD /

R. W. (1) choruje na epilepsję i w związku z tym posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, wydane do dnia 26.02.2023 r. oraz pobiera rentę socjalną, której wysokość na sierpień 2020 r. wynosiła około 1.020 zł netto miesięcznie. Dodatkowo choruje on także na alergię oraz astmę. Z uwagi na swój stan zdrowia R. W. (1) przyjmuje na stałe leki oraz pozostaje pod kontrolą specjalistów. Średnio 2-3 razy w miesiącu pojawiają się u niego aury, trwające nawet przez cały dzień, a które często kończą się atakiem padaczki. W okresie przed napadem i przez dwa kolejne dni po nim u syna stron występują silne bóle głowy i ogólne osłabienie, co znacznie utrudnia mu normalne funkcjonowanie. R. W. (1) przeszedł zabieg wszczepienia stymulatora nerwu błędnego. Miesięczne koszty utrzymania syna stron wynoszą około 1.300 zł, w tym: wyżywienie – 600 zł, zakup odzieży i obuwia – 100 zł, zakup środków higieny i czystości – 100 zł oraz zakup leków, opłacenie wizyt lekarskich i dojazdu – 500 zł

dowód: zaświadczenie o stanie zdrowia /k. 7/, orzeczenie o niepełnosprawności k. 8-, dokumentacja medyczna /k. 9-10, 115/, rachunki, paragony /k. 118-119, 122-126, 204-210/, decyzja administracyjna/k. 254/, decyzja ZUS z załącznikami /k. 271-273/, zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta/, zeznania A. W. (1) /k. 215, 224-płyta CD, 237-240, 242-płyta, 262, 264-płyta/, zeznania R. W. (1) /k. 215-217, 224-płyta CD /, zeznania M. W. /k. 217-219, 224-płyta CD /, zeznania D. W. (3) /k. 219-221, 224-płyta CD /, zeznania W. K. /k. 221-222, 224-płyta CD /

Pomimo swego stanu zdrowia R. W. (1) podejmuje pracę zarobkową w Zakładzie (...), gdzie początkowo odbywał staż, a następnie zatrudniony był na umowę o pracę, obecnie zaś pracuje dorywczo na podstawie ustnego porozumienia z właścicielem firmy. Syn stron nie ma ustalonej wysokości wynagrodzenia, gdyż jego praca ma charakter zadaniowy tzn. otrzymuje wynagrodzenie za wykonaną usługę. Ilość dni w jakich R. W. (1) pracuje w zakładzie (...) jest uzależniona od stanu jego zdrowia oraz częstotliwości występowania ataków padaczki i wynosi średnio 3-4 dni w tygodniu. Zdarza się przy tym, że przychodzi on do pracy i po paru godzinach wraca do domu z uwagi na wystąpienie aury. Jeśli w następstwie aury dojdzie u niego także do ataku padaczki, przez kolejne 2 dni pozostaje on w domu z uwagi na złe samopoczucie. Średni miesięczny dochód R. W. (1) z tytułu pracy dorywczej wynosi ok. 300 zł miesięcznie.

dowód: dokumenty z PUP /k. 110-113/, umowa o pracę /k. 114/, zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta /, zeznania A. W. (1) /k. 215, 224-płyta CD, 237-240, 242-płyta, 262, 264-płyta/, zeznania R. W. (1) /k. 215-217, 224-płyta CD /, zeznania M. W. /k. 217-219, 224-płyta CD /, zeznania D. W. (3) /k. 219-221, 224-płyta CD /, zeznania W. K. /k. 221-222, 224-płyta CD /, zeznania B. M. /k. 222-223, 224-płyta CD /

Zarówno obecnie jak i w okresie od maja 2017 r. do sierpnia 2020 r. środki na utrzymanie rodziny powódki pochodziły od pełnoletnich, pracujących dzieci stron, w szczególności od syna D. W. (3) i córki M. W., a także z dochodów R. W. (1) z tytułu pracy dorywczej w Zakładzie (...) oraz z tytułu świadczenia rentowego. Do listopada 2019 r. rodzinę powódki wspomagała finansowo sąsiadka pani K., która jednak zmarła.

dowód: zeznania D. W. /k. 214-215, 224-płyta CD, 233-236, 242-płyta, 262, 264-płyta /, zeznania R. W. (1) /k. 215-217, 224-płyta CD /, zeznania M. W. /k. 217-219, 224-płyta CD /, zeznania D. W. (3) /k. 219-221, 224-płyta CD /

Pozwany A. W. (1) zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas określony w firmie (...) jako spawacz/ślusarz i obecnie z tego tytułu osiąga zarobki w wysokości około 3.300 zł netto miesięcznie. Natomiast w okresie od maja 2020 r. do sierpnia 2020 r. zarobki te wyniosły około 3.500 zł netto miesięcznie. Nadto w maju 2020 r. pozwany uzyskał kwotę 75.000 zł z tytułu sprzedaży mieszkania, które otrzymał w spadku po zmarłej matce oraz sumę z podziału pozostawionych przez nią środków pieniężnych. Za tą kwotę A. W. (1) zakupił działkę budowlaną w miejscowości S. gm. W., gdzie rozpoczął budowę domu, finansowaną na bieżąco ze środków zaoszczędzonych z wynagrodzenia. Pozwany mieszka obecnie wraz ze swoją partnerką w domu jej rodziców, a na swoje utrzymanie potrzebuje miesięcznie około 2.000 zł.

okoliczności przyznane, nadto zaświadczenie o zatrudnieniu i zarobkach /k. 73, 74, 260, 281/, umowa o pracę /k. 75/, zeznania podatkowe /k. 76-94/, decyzja administracyjna /k. 97/, rachunki, faktury, paragony, potwierdzenia /k. 98-102/, akt notarialny – kopia /k. 177-181/, zeznania A. W. (1) /k. 215, 224-płyta CD, 237-240, 242-płyta, 262, 264-płyta/

W okresie ostatnich 6 miesięcy Powiatowy Urząd Pracy w W. dysponował ofertami pracy dola osób z zawodem krawcowa i bez zawodu z wynagrodzeniem w wysokości do 3.000 zł brutto miesięcznie.

dowód: informacja z PUP /k. 228/

Powyższe okoliczności Sąd ustalił w oparciu o wymienione dowody z dokumentów oraz zeznania świadków i stron.

Na wstępie, przed omówieniem oceny zeznań stron należy zauważyć, że choć zasadniczo zgodnie z art. 299 k.p.c. dowód z przesłuchania stron winien mieć charakter jedynie pomocniczy, to specyfika spraw alimentacyjnych czyni dowody z dokumentów oraz zeznań stron zdecydowanie pierwszoplanowymi. Zwykle głównie same strony, a nie osoby postronne są zorientowane w skali życiowych potrzeb i wydatków ponoszonych na ich pokrycie. Również przy ocenie zeznań stron większe znaczenie niż w sprawach innego typu ma ich weryfikacja przez pryzmat zasad doświadczenia życiowego. To oznacza, że Sąd analizuje zeznania stron w aspekcie przeciętnej wysokości podstawowych kosztów utrzymania osób dorosłych i dzieci w różnym wieku, znanej Sądowi w oparciu o własne doświadczenie życiowe, z doświadczenia związanego z prowadzeniem wielu innych postępowań alimentacyjnych oraz z uwagi na posiadanie powszechnie dostępnej wiedzy o cenach popularnych produktów i usług. Wymaga w tym miejscu podkreślenia, że twierdzenia obu stron o ponoszonych wydatkach na utrzymanie nie wzbudziły zasadniczych zastrzeżeń; kwoty te nie są wygórowane, a nadto zbieżne z posiadaną przez Sąd z urzędu – w związku z rozpoznawaniem szeregu spraw o alimenty – oraz z własnego doświadczenia życiowego wiedzą o cenach popularnych towarów i usług.

Należy także wskazać, że znaczna część zeznań złożonych zarówno przez powódkę D. W., pozwanego A. W. (1) oraz przesłuchanych w sprawie świadków jak i także część dowodów ze źródeł nieosobowych pozostawała bez znaczenia dla istoty niniejszego postępowania, albowiem dotyczyły one okresu przed 2017 rokiem, a więc nie objętym niniejszym postępowaniem.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd ocenił zeznania D. W. za wiarygodne tylko częściowo tj. w takim zakresie w jakim przedstawione przez nią okoliczności znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym lub nie były kwestionowane przez stronę pozwaną. W szczególności Sąd uznał za prawdziwe zeznania powódki co do wysokości świadczenia socjalnego pobieranego przez R. W. (1) w okresie od maja 2020 r. jak i co do faktu pozostawiania przez nią na utrzymaniu pełnoletnich dzieci oraz korzystania z pomocy finansowej sąsiadki pani K.. Co do zasady wątpliwości Sądu nie wzbudziły również zeznania D. W. co do przebiegu choroby R. W. (2). Za niewykazane Sąd uznał natomiast twierdzenia powódki co do niezdolności do pracy, wynikające z jej stanu zdrowia, albowiem na ich poparcie nie przedstawiła ona żadnych innych dowodów. Za niewystarczające w tym zakresie należy uznać zeznania świadków M. W. i D. W. (3), albowiem osoby są dla powódki osobami najbliższymi, a nadto żadna z nich nie posiada

wiedzy medycznej niezbędnej do stwierdzenia, czy faktycznie stan zdrowia powódki uniemożliwia jej podejmowanie jakiegokolwiek pracy.

Podobnie zeznania pozwanego A. W. (1) Sąd ocenił za wiarygodne w takim zakresie w jakim przedstawiane przez niego okoliczności znalazły potwierdzenie w pozostałym zebranych w toku postępowania materiale dowodowym, w szczególności co do wysokości wynagrodzenia pobieranego z tytułu pracy w (...) W. J. K. w okresie od maja 2020 r. do sierpnia 2020 r., jak i co do samego faktu wykonywania przez R. W. (1) pracy w Zakładzie (...). Za nieudowodnione Sąd uznał natomiast zeznania pozwanego co do wysokości wynagrodzenia osiąganego przez jego syna oraz co do wymiaru czasu w jakim wykonuje on pracę zarobkową. Nie tylko bowiem na potwierdzenie tych okoliczności nie przedstawił wystarczających dowodów, ale też twierdzenia pozwanego w tym zakresie stoją w sprzeczności z zeznaniami samego R. W. (1) jak i świadka W. K., których skutecznie nie podważył. Wymaga nadto podkreślenia, że wypowiadając się o wymiarze czasu pracy R. W. (1) pozwany opierał się w większości na własnych przypuszczeniach oraz odwoływał się do okresu sprzed kilku lat, kiedy również był zatrudniony w tym samym przedsiębiorstwie, natomiast w istocie nie posiadał pełnej wiedzy na temat obecnej sytuacji.

Zeznania świadka R. W. (1) Sąd ocenił jako wiarygodne w zakresie jakim dotyczyły one przebiegu jego choroby i wszelkich okoliczności z nią związanych tj. częstotliwości występowania ataków epilepsji i aur, długości okresu niezbędnego do powrotu do sił, konieczności przyjmowania leków na stałe oraz częstotliwości ich przyjmowania oraz pozostawania pod opieką lekarza specjalisty. Również twierdzenia świadka co do podejmowanej przez niego aktywności zawodowej i częstotliwości z jaką ja podejmuje nie wzbudziły większych wątpliwości Sadu, albowiem były one zbieżne z zeznania W. K. – zlecającemu mu zadania w swoim przedsiębiorstwie. Nadto za wiarygodne Sąd uznał deklaracje syna stron w zakresie uczestniczenia przez niego w pokrywaniu kosztów utrzymania domu oraz zaspakajania swoich własnych potrzeb, jak i co do pozostałych źródeł z których pochodziły pieniądze na utrzymanie jego oraz powódki. Jedynie zaś częściowo Sąd dał wiarę zeznaniom R. W. (1) co do problemów zdrowotnych powódki D. W..

Analizując zeznania świadków D. W. (3) i M. W. Sąd brał pod uwagę tylko tą ich część, która pozostawała istotna dla przedmiotu niniejszego postępowania. Nadto oceniając ich wiarygodność Sąd miał na uwadze, że świadkowie są dziećmi stron i szczególnie związani są z matką D. W.. Niemniej Sąd za wiarygodne uznał zeznania tych świadków co do partycypowania przez nich w pokrywaniu kosztów utrzymania D. W. i R. W. (1) oraz co do przebiegu choroby R. W. (1). Natomiast twierdzenia świadków co do stanu zdrowia D. W. Sąd uwzględnił tylko w takiej części w jakich świadkowie wskazywali, że zdarzają się dni w których powódka czuje się gorzej, oraz że okresowo korzysta z wizyt lekarskich.

Za wiarygodne i przydatne dla rozstrzygnięcia Sąd uznał zeznania świadka W. K., w szczególności w zakresie dotyczącym okoliczności podejmowania u niego prac dorywczych przez R. W. (1), wymiaru czasu w jakim prace te wykonuje i wysokości wynagrodzenia jakie z tego tytułu otrzymuje jak i co do faktu występowania u syna stron aur i ataków epilepsji podczas pobytu w miejscu pracy i towarzyszącym temu sytuacjom, albowiem zeznania te były jasne i szczerze, a nadto znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym zebranych w toku postępowania.

Również zeznania świadka B. M. Sąd ocenił jako wiarygodne, albowiem zbieżne był z zeznania W. K. oraz R. W. (1).

Zeznania świadka Z. D. pozostawały bez znaczenia dla przedmiotu sprawy i de facto nie wniosły niczego do postępowania.

Na podstawie art. 235 (2) § 1 pkt 2, 3 i 5 Sąd pominął:

- dowody wnioskowane przez stronę powodową w punkcie 5 pisma procesowego z dnia 29.07.2020 roku oraz w punkcie 3 pisma procesowego z dnia 22.09.2020 roku, albowiem dokument w postaci aktu notarialnego obejmującego sprzedaż mieszkania po zmarłej matce pozwanego został przedstawiony wcześniej, natomiast fakt podejmowania przez niego innych prac zarobkowych poza pracą w firmie (...) – poza dorywczym, niesystematycznym świadczeniem usług dla znajomych – nie został w jakikolwiek sposób uprawdopodobniony,

- dowody wnioskowane przez stronę powodową pkt. 4b i 4d-f pisma procesowego powodów z dnia 22.03.2018r., bowiem większość wymienionych tam dokumentów przedłożona została przez stronę pozwaną do akt sprawy, natomiast w pozostałej części okoliczności na udowodnienie których zawnioskowane zostały dowody, pozostawała bez znaczenia dla istoty sprawy,

- dowody wnioskowane przez stronę pozwaną w punkcie 3, 5 i 6 pisma procesowego z dnia 10.09.2020 r. tj. dowodu z zeznań świadka A. E., bowiem okoliczność celem wykazania której miał być przeprowadzony pozostaje bez znaczenia dla istoty postępowania (zdarzenia sprzed 2014 r.), zaś strona powodowa zaprzeczyła jakoby uzyskiwała jakiegokolwiek dochody z tytułu posiadania nieruchomości położonej w R., przy czym z przedłożonych fotografii wynika w sposób jednoznaczny, że nieruchomość ta niezdatna jest do zamieszkania,

- dowody wnioskowane przez stronę pozwaną w punkcie 1,2 i 3 pisma procesowego z dnia 13.11.2020 r., bowiem na te same okoliczności dla wykazania których miał być przeprowadzony dowód z zeznań świadka R. A. zostały już przedstawione przez innych przesłuchanych świadków m.in. W. K., fakt wykonywania przez R. W. (1) pracy dorywczej w zakładzie (...) pozostawał bezsporny, przeprowadzenie dowodu z zapisu wideo-monitoringu doprowadziłoby do znacznego przedłużenia postępowania, zaś dowód z informacji od operatorów telefonii komórkowych byłby nieprzydatny dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy z uwagi na brak wystarczającej liczby nadajników w bliskim sąsiedztwie miejsca zamieszkania R. W. (1), pozwalających na dokładne określenie czy w danej jednostce czasu świadek znajdował się w domu, czy też w znajdującym się w bliskim sąsiedztwie zakładzie (...).

Autentyczność przedstawionych przez stronę powodową i pozwanego dokumentów nie była kwestionowana przez strony, jak również nie wywołała żadnych uzasadnionych wątpliwości Sądu co do ich prawdziwości. Zgodnie z art. 245 k.p.c. stanowiły one dowód tego, że osoby, które je podpisały złożyły oświadczenie zawarte w ich treści. Do sprawy przedłożono również odpisy aktów urodzenia powodów, informacje z urzędów pracy i z Urzędu Skarbowego. Jako dokumenty urzędowe zgodnie z dyspozycją art. 244 § 1 i 2 k.p.c. stanowiły dowód tego, co zostało w nich w sposób urzędowy zaświadczone.

Sąd zważył co następuje:

Na wstępie zaznaczyć należy, że wyrok z dnia 18.05.2021 r. jest wyrokiem częściowym, obejmującym zamknięty okres od dnia 27.05.2020 r. tj. od chwili skutecznego wniesienia powództwa w niniejszej sprawie, do dnia 23.08.2020 r. tj. do dnia złożenia przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pozwu o rozwód.

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie jedynie częściowo.

W myśl art. 27 krio oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił i możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokojenia potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym. Ten obowiązek istnieje w czasie trwania małżeństwa niezależnie od tego, czy małżonkowie mieszkają wspólnie czy oddzielnie.

W doktrynie dominuje obecnie pogląd, że separacja faktyczna małżonków nie jest sama w sobie wystarczającą podstawą dla oddalenia powództwa o świadczenie "alimentów zbiorowych" (tak T. Smyczński, Glosa, s. 77; zob. także J. Gwiazdomorski, w: System PrRodz, s. 262). Separacja faktyczna w szczególności nie wyklucza zgłoszenia roszczenia wynikającego z art. 27 KRO przez małżonka, z którym wspólnie zamieszkują dzieci małżonków. Jak wskazał SN w uchwale z dnia 16.12.1987 r. sygn.. III CZP 91/86 (OSNCP 1988, Nr 4, poz. 42, uzasadnienie tezy I) separacja faktyczna "nie powinna wywierać ujemnego wpływu na zakres zaspokajania potrzeb dzieci z małżeństwa, a potrzeb tych w praktyce nie da się oddzielić od potrzeb tego z rodziców, przy którym dzieci pozostały. Dlatego nawet zupełne zerwanie pożycia małżeńskiego nie uchyla obowiązku przewidzianego w art. 27 k.r.o., ale może wpłynąć na jego ukształtowanie i zakres".

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, Sąd zważył, że wszystkie dzieci pochodzące z małżeństwa stron są już dorosłe i poza R. W. (1), w pełni samodzielne. Jak bowiem ustalono w toku niniejszego postępowania, R. W. (1) choruje na epilepsję. Z zeznań samego syna stron wynika, że średnio 2-3 razy w miesiącu pojawiają się u niego aury, trwające nawet przez cały dzień, a które często kończą się atakiem padaczki, zaś w okresie przed napadem i przez dwa kolejne dni po nim występują u niego silne bóle głowy i ogólne osłabienie, co znacznie utrudnia mu normalne funkcjonowanie. Ze względu na stan swojego zdrowia R. W. (1) posiada więc ograniczone możliwości zarobkowe, a w okresie występowania napadów padaczkowych i aur, wymaga pewnego wsparcia w samodzielnym funkcjonowaniu. Zaznaczyć w tym miejscu należy, że co do zasady fakty te nie były sporne pomiędzy stronami. Spór w niniejszej sprawie koncentrował się przede wszystkim wokół odmiennych stanowisk stron co do możliwości świadczenia pracy przez R. W. (1) oraz tego, czy jego choroba uniemożliwia podjęcie zatrudnienia powódce.

Z uwagi na swój stan zdrowia, syn stron posiada orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz pobiera rentę socjalną, której wysokość, w okresie objętym wyrokiem częściowym, wynosiła około 1.020 zł netto miesięcznie. Okoliczność ta wynika wprost z zeznań D. W. złożonych w toku rozprawy z dnia 28.09.2020 r., niekwestionowanych w tej części przez stronę pozwaną. Nadto jak ustalono w toku niniejszego postępowania, pomimo problemów zdrowotnych R. W. (1) podejmuje pracę dorywczą w Zakładzie (...), usytuowanym w odległości około 500 metrów od miejsca jego zamieszkania. Jak wskazywał w swych zeznaniach W. K., syn stron nie ma ustalonego wynagrodzenia, ma ono bowiem charakter uznaniowy, a jego wysokość jest zależna zarówno od tego przez ile dni w tygodniu R. W. (1) jest w stanie świadczyć pracę, jak i od tego jakie zadania w tym czasie wykonuje. Co prawda, pozwany A. W. (1) utrzymywał, że jego syn jest w stanie pracować na 1/2 etatu lub nawet na cały etat i zarabiać z tego tytułu nawet powyżej 2.000 zł netto miesięcznie, jednakże okoliczności tych w żaden sposób nie udowodnił. Samo nagranie z jednego dnia, na którym pozwany zarejestrował w sposób niebudzący wątpliwości, że R. W. (1) samodzielnie wykonuje pracę przy maszynie, potwierdza tezę o pracy dorywczej, lecz w żaden sposób nie może służyć ustaleniu z jaką częstotliwością syn stron pracuje oraz w jakim przeciętnym wymiarze godzin. Z uwagi na brak jakichkolwiek innych przekonujących dowód, Sąd w tym zakresie mógł ustalić stan faktyczny przede wszystkim w oparciu o wypowiedzi świadka W. K.. W oparciu zatem o materiał dowodowy, zebrany w toku postępowania i mając na uwadze, że R. W. (1) bezspornie choruje na epilepsję, a towarzyszące jej ataki padaczki i aury są nieprzewidywalne i powodują, że w trakcie ich wystąpienia oraz przez okres od kilku godzin do kilku dni po ich wystąpieniu, syn stron nie jest w stanie funkcjonować w pełni samodzielnie, co również zostało przyznane przez pozwanego A. W. (1), Sąd ustalił, że wykonuje on pracę średnio 3-4 dni w tygodniu (w niepełnym wymiarze godzinowym) i z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w wysokości około 300 zł miesięcznie. Na taką kwotę wskazał bowiem W. K. w swych zeznaniach złożonych w toku rozprawy z dnia 28.09.2020 r. Sąd miał przy tym na uwadze, że ani częstotliwość ataków choroby R. W. (1), ani też sposób jego funkcjonowania w okresie je poprzedzającym i po ich wystąpieniu, nie była kwestionowana przez pozwanego. Nadto za oczywiste uznać należy, że w sytuacji gdy np. atak choroby wystąpi u R. W. (1) w trakcie tygodnia pracy i z uwagi na jego skutki, syn stron nie jest w stanie świadczyć pracy przez pozostałe dni, to z uwagi na zadaniowy tryb pracy i fakt, że jest to praca dorywcza, świadczona bez umowy, jedynie na podstawie ustnego porozumienia, w znaczny sposób odbija się to na wysokości jego zarobków.

Konkludując, środki finansowe jakimi dysponował R. W. (1) w okresie od maja 2020 r. do sierpnia 2020 r., a obejmującymi zarówno pobierane przez niego świadczenie socjalne, jak i wynagrodzenie za pracę dorywczą, wynosiły około 1.300 zł netto miesięcznie. Mając zatem na uwadze, że usprawiedliwione koszty utrzymania syna stron wynoszą około 1.550 zł miesięcznie, każdego miesiąca na ich zaspokojenie brakowało mu w tamtym okresie mu 250 zł. W tym miejscu wskazać należy, że w zakres usprawiedliwionych potrzeb syna stron, poza udziałem w kosztach utrzymania domu, wydatkami na żywność, zakup odzieży i obuwia, czy środki czystości, wchodzi także koszty leczenia. Jak bowiem ustalono w toku postępowania R. W. (1) nie tylko przyjmuje na stałe szereg leków, ale też pozostaje pod stałą kontrolą lekarzy specjalistów.

Skoro zaś R. W. (1) zamieszkuje wraz z powódką i to właśnie ona zapewnia mu wsparcie w okresie występowania aur i ataków padaczki, gdy nie jest on w stanie funkcjonować w pełni samodzielnie, to właśnie pozwany winien ponosić ciężar finansowego zaspokojenia potrzeb syna, łożąc na jego utrzymanie brakującą kwotę 250 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu kwota ta nie tylko jest w zasięgu jego możliwości zarobkowych, ale też nie stanowi tak naprawdę dużego obciążenia dla jego budżetu domowego. Jak bowiem ustalono w toku postępowania, w okresie od maja 2020 r. do sierpnia 2020 r. A. W. (1) osiągał zarobki w wysokości około 3.500 zł netto miesięcznie, a nadto otrzymał spadek po zmarłej matce w wysokości 75.0000 zł, natomiast na pokrycie swoich kosztów utrzymania potrzebował około 2.000 zł miesięcznie. Co prawda pozwany podnosił, że część wynagrodzenia przeznaczą na budowę własnego domu, niemniej wskazać należy, że potrzeby mieszkaniowe pozwanego są zaspokojone, mieszka on bowiem obecnie wraz ze swoją partnerką w domu jej rodziców, zaś obowiązek przyczynienia się do zaspokojenia potrzeb rodziny jest obowiązkiem ustawowym.

Sąd oddalił natomiast powództwo w zakresie w jakim obejmowało ono roszczenie D. W.. Wskazać bowiem należy, że w toku niniejszego postępowania, powódka w żaden sposób nie udowodniła, jakoby z uwagi na stan swojego zdrowia, faktycznie pozbawiona była możliwości zarobkowych. Na poparcie tych twierdzeń nie przedstawiła ona żadnych dowodów poza zeznaniami własnymi oraz świadków M. W. i D. W. (3), z których wynika zresztą jedynie, że bywają dni, w których powódka czuje się gorzej. D. W. (1) nie posiada zaś ani orzeczenia o niepełnosprawności ani tym bardziej o niezdolności do pracy i to nawet częściowej.

W ocenie Sądu niezasadne są także twierdzenia powódki jakoby nie mogła ona podjąć żadnej pracy z uwagi na konieczność opieki nad synem R.. Przede wszystkim bowiem wskazać należy, że R. W. (1) jest osobą dorosłą, zaś ze złożonych przez niego zeznań wynika wprost, że zawsze czuje zbliżający się atak i wie jak w takich sytuacjach postępować, nadto w dni kiedy pojawia się u niego aura, pozostaje w domu. Co więcej, nawet w przypadku wystąpienia ataku padaczki czy aury, w podstawowym zakresie jest on w stanie samodzielnie zaspokoić swoje potrzeby. Nie jest zatem tak, że do prawidłowego funkcjonowania syn stron wymaga całodziennej pomocy każdego dnia i ciągłej asysty drugiej osoby. Należy podkreślić, że również z przedstawionego przez stronę orzeczenia o stopniu niepełnosprawności (kopia na k. 35) jednoznacznie wynika, że syn stron nie wymaga stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Skoro zaś jak ustalono wcześniej, ataki choroby występują u niego średnio 2-3 razy w miesiącu, to uwzględniając okres jaki potrzeby jest mu na powrót do normalnego funkcjonowania, przez około 15-20 dni roboczych w miesiącu powódka ma możliwość wykonywania pracy zarobkowej. Oczywiście Sąd ma na uwadze, że pewną przeszkodę w podjęciu przez powódkę stałego zatrudnienia stanowi nieprzewidywalność ataków u R. W. (1). Niemniej nie do przyjęcia jest założenie, iż okoliczność ta może stanowić dla powódki usprawiedliwienie dla braku jakiegokolwiek aktywności zawodowej i pozostawania w domu, tym bardziej, że na rynku pracy dostępne są obecnie różnorodne oferty, dające możliwość elastycznego dostosowania pracy do posiadanych możliwości. Można bowiem m.in. świadczyć pracę tylko na część etatu, przez kilka godzin dziennie lub kilka godzin tygodniowo np. przy świadczeniu usług opiekuńczych lub sprzątających. Nadto istnieje możliwość wykonywania pracy w miejscu swojego zamieszkania, bez konieczności dojazdów. Tego rodzaju możliwości daje m.in. praca jako opiekunka do dzieci oraz wszelkiego rodzaju prace chałupnicze. Pamiętać także należy, że powódka z zawodu jest krawcową, nic nie stoi zatem na przeszkodzie, by w miejscu swojego zamieszkania świadczyła ona usługi krawieckie.

Mając zatem na uwadze, że powódka nie wykazała jakoby faktycznie jej możliwości zarobkowe były ograniczone z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad synem R., oraz całkowity brak jakichkolwiek przekonujących dowodów, w szczególności w postaci dokumentów wskazujących na niemożność świadczenia przez nią pracy z uwagi na stan jej własnego zdrowia, Sąd uznał, że D. W. (1) jest w stanie wykonywać pracę zarobkową w wymiarze co najmniej od 5/8 do 6/8 etatu, a co za tym idzie możliwości zarobkowe powódki, w rozumieniu art. 135 § 1 krio, wynoszą około 1.300 zł netto miesięcznie, co stanowi 6/8 najniższego wynagrodzenia krajowego. Skoro zaś na zaspokojenie swoich własnych usprawiedliwionych potrzeb D. W. (1) potrzebuje około 1.250 zł miesięcznie, w tym około 250 zł tytułem udziału w kosztach utrzymania domu, uznać należało, że powinna ona sama w pełni pokryć koszty swojego utrzymania

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził jak w pkt 1 wyroku, oddalając w pozostałym zakresie powództwo o zaspokojenie potrzeb rodziny w okresie od 27 maja 2020 r. do 23 sierpnia 2020r. (pkt 2).

W dalszej kolejności wskazać należy, że w pkt 3 wyroku Sąd oddalił w całości powództwo oparte na roszczeniu regresowym. Zgodnie bowiem z art. 140 § 1 krio osoba, która dostarcza drugiemu środków utrzymania lub wychowania nie będąc do tego zobowiązana albo będąc zobowiązana z tego powodu, że uzyskanie na czas świadczeń alimentacyjnych od osoby zobowiązanej w bliższej lub tej samej kolejności byłoby dla uprawnionego niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami, może żądać zwrotu od osoby, która powinna była te świadczenia spełnić. W sytuacji gdy dochody R. W. (1) są niewystarczające dla pokrycia jego kosztów utrzymania i w związku z tym znajduje się on w niedostatku, to do jego alimentacji zobowiązany jest nie tylko A. W. (1), ale również D. W. (1). Po drugie, aby skutecznie domagać się zwrotu jakichkolwiek środków na podstawie tego właśnie przepisu, wpierw trzeba te środki faktycznie wyłożyć – jest to istota żądania zwrotu z tytułu regresu. Tymczasem jak ustalono w toku postępowania, przez okres ostatnich co najmniej 4 lat D. W. (1) nie posiadała żadnych własnych dochodów czy to z tytułu pracy czy też świadczeń społecznych lub socjalnych. Oczywiście jest zatem, że nie posiadając żadnych środków finansowych nie mogła de facto utrzymywać syna. Zamiast niej obowiązek ten spełniały zaś inne osoby tj. dorosłe dzieci stron oraz nieżyjąca już sąsiadka powódki i w tej sytuacji to właśnie te osoby mogłyby ewentualnie wystąpić z roszczeniem regresowym przeciwko pozwanemu.

Z uwagi na fakt, że wyrok z dnia 18.05.2021 r. jest wyrokiem częściowym, nie kończącym postępowania, Sąd nie orzekł o kosztach procesu.

sędzia Katarzyna Szymczewska